

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZIJONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Eötvös Károly.

— augusztus 18.

Vezére, elnöke volt sokáig a függetlenségi pártnak. Vasárnap mint az Uj-párt tagja jelent meg nagykörösi választói előtt s a nagykörösi függetlenségi párt ünnepeite a 67-es alapon álló Eötvös Károlyt, akit öt ízben választott meg függetlenségi programmal képviselő-jének.

Ezen nem csodálkozom. Eötvös egyéniségében van valami olyan varázsszerű zamat, ami a magyar embert elbódítja, lenyűgözi.

De máson csodálkozom. Nem hogy Lengyel Zoltán veje ment. — Lengyel Zoltán az utolsó országgyűlés legkimagaslóbb matadora. Miatta a kormány a vasúti sztrájk után királyi kezirattal napolta el a képviselőház ülését. Elnapolta pedig azért, hogy a szünet alatt az izzó kedélyek lecsillapodjanak s mikor a harag, a düh és elkeseredés teljesen kitombolta és kiforrotta magát, — akkor a Ház folytathatta nyugodtan tanácskozásait. Ez sikerült is! A fiatal matadort 1901-ben függetlenségi programmal választották meg. Ő hamarosan szabaddá tette magát a párt kötelékéből, mely terhére volt ennek a tehetséges, ambíciózus politikusnak, aki a delegáció kérdésében rögtön ellentétbe helyezte magát pártja programjával. Ha tehát ő lekísérte Eötvöst Nagykörösrre, egyszerűen saját ma-

gához hű, mert Eötvös Károly, át-lépvén a közösügyre alapra, elfogadta a delegációba való bemene-telt.

Nem csodálkozom Olay Lajoson sem. Szereti a „vajdát“. Régi barátság és hála fűzi hozzá. Már a mult hónapokban is kitétte magát érte s hihető, hogy hamarosan ő is átlép a függetlenségi körből az Uj-pártba.

De csodálkozom Madarász Józsefen. Ő a „hét magyar“ legutolsója. Elő tiltakozás a 67-es közös kiegyezés ellen. És Madarász József kíséri le Nagykörösrre a közös-ügyes Eötvös Károlyt.

Nagyot változott ez a mi szegény függetlenségi világunk az utóbbi időben. Mert fogalmam sincs arról, mit keresett Madarász hátyánk Körösön? Hisz ő nélküle épp úgy elvégezte volna Eötvös Károly a maga dolgát választóival, mint jelenlétében s legalább mi lennénk szegényebbek egy csalódással.

Nem kell Eötvös Károlynak prókátor. Mert nehéz ott prókatoroskodni, ahol ő jelen van. Régi ember Eötvös közéletünkben. Politikai pályáját mint Deák-párti képviselő kezdte s ebben igaza volt Olay Lajosnak, aki felköszöntőjében az Abbázia kávéház nagy vajdáját úgy mutatta be, mint „aki jelenben is az, ami volt s a jövőben is az lesz, ami most“.

Olay tehát elárulta, hogy Eötvös Károly függetlenségi párti tu-

lajdonképpen sohasem volt. És megvigasztalt azzal, hogy nem is lesz. De menjünk vissza egy félszázaddal! A Deák-párti Eötvös Károly 1878-ben jött át a függetlenségi táborba. Kezdetben előkelő publicistája majd vezető férfia és Irányi Dániel halála után elnöke is volt pártunknak. Ez időben neve annyira össze volt forrva a függetlenségi törekvésekkel, hogy Kossuth Lajos halála után az az adoma forgott közszájon, hogy: most már a vajdának kell kimenni Turinba száműzetésbe.

A vajda azonban nem állott be bujdosónak. E helyett kilépett az országos pártkörből, de a függetlenségi eszméknek még nem mondott alászolgáját.

Pedig hát úgy látszik, hogy 1878 óta egész az ujjab időkig csak a hang volt a függetlenségi Jákóbé, ő maga megmaradt a közösügyes Ezsaunak.

Mert azzal a kijelentésével, hogy a függetlenségi pártot, melynek tagja, sőt elnöke volt, ő nem bírálhatja, még a saját tettét nem szalváltta. Egy szóval sem mondta meg azt, miért lépett újra a közösügyre alapra? Pedig ezt várta tőle, a nyílt, egyenes, mondhatni: nyers, darabos embertől mindenki.

En szeretem Eötvös Károlyt. De nyíltan kimondom, hogy nagy kárt tett a függetlenségi eszméknek és elveknek.

Kinek használt azzal, hogy újra a közösügyes táborba nádolt át?

A postamester leánya.

— Egy főherceg szerelmi története. —

Gróf Ketösy után németből.

A mult század huszas éveiben történt, hogy egy napon utazó ruhába öltözött, középkori, előkelő ur lépett be az ausseói postamesteri kis hivatalba. A helyiségben melybe nyitott, senki sem volt. Sorra kopogtatta az ajtókat. Semmi hang. Végre türelmét veszítve kiáltott fel:

— Hé, hallá! Egy teremtet lélek sincs ebben a házban!?

Kiáltására egy idősebb nő futott be, akit az idegen egész kedélyesen üdvözölt:

— Jó napot asszonyom! Engem ide utasítottak s azt mondták, hogy ez a postamester háza. Nincs itthon a postamester ur?

— Épen most ment el nagyságos ur. Mit kívánna tőle?

— Hát azt, hogy én Bécsbe akarok menni, még pedig ma, azonnal, mert ott nekem rendkívüli sürgős teendőm van.

Érttem, nagyságos ur, de azért mégis várnia kell. Férjem 3—4 nap előtt semmiestre sem jön vissza. Tetszik tudni, Ausseón

át kevés idegen jár és azoknak egy pár napig a mi házukban kell várniok, míg a postakocsi megérkezik.

— Édes asszonyom! Nekem a legjobb akarat mellett sem lehet várnom, hanem még ma mindenesetre tovább kell mennem.

— Jézus Mária! ha olyan sietős az utja! talán valami kedves rokona halt meg?

— No az épen nem, de mindamellet nekem tovább kell mennem. Nem tud valami alkalmatosságot, amely engem tovább szállitana, vagy nincs itt egy gyerek, akit kocsinak lehetne használni!

— Hm. En igazán nem tudom, hogy lehetne nagyságodat tovább vinni...de, várjon csak egy kicsit, valami jutott az eszembe, talán lehet mégis...de nem, nem...no várjon kérem egy percig!

Ezzel az asszony kiment.

Az idegen ur nyugtalanul, nagy léptekkel járt fel s alá a szobában.

— Még csak ez hiányzik — gondolá,

— hogy én itt üljek egy pár napig, mert a postakocsi nincs itthon, mialatt Bécsben hasztalanul várnak reám.

Mig így tündökött, megnyílt az ajtó és egy ifju lépett be a postakocsi ruházatába.

Halkan üdvözölte az idegent — s aztán így szólt:

— A kocsi készen van, föl lehet szállni nagyságos ur. En elviszem a legközelebbi postaállomásig, ha már apámra nem akar várni.

Az idegen arca földerült s nevetve szólt a kocsihoz:

— No, ez már derék dolog. Hol bujkáltál te fiu?

Ezzel a feleletet sem várva kiment és felült a postakocsira. A kocsi is elfoglalta helyét, a lovak közé csapott s azok ügetve megindultak. Lassan, zörögve törtetett előre az országuton a rozoga, régi postakocsi, mely abban az időben a személyszállításnak egyedüli eszköze volt. Hol vagyunk most ahoz képest a száguldó vonatokkal!

Az utast, aki az ósdi, himbálózó ülésen ült, úgy látszott, hogy nem érdekli a gyönyörű vidék, melyen keresztül mentek. Ahelyett a kocsi fordította minden figyelmét. Feltűnt neki már akkor, mikor az ifju a szobába lépett, hogy milyen csinos arca s finom vonásai vannak. Azóta jobban szemügyre vevén egész alakját és mozdulatait, úgy találta, hogy valami nőieség van az ifju egész lényében. Minél tovább

A kormánynak, pártjának s főleg a bécsi köröknek. Mert lehetetlen, hogy Tisza István és pártja nagy és őszinte lelki örömmel ne üdvözölje azt az erős harcost, mint közösgyűes bajtársat, aki nemrégiben még a függetlenségi párt elnöke volt s most újra visszatért az ő elvük táborába. Tagadhatatlan tény, hogy mi veszítettünk Eötvös elváltoztatásával — ős ők nyertek.

És miután ez a kis manó itt motoszkál tollam hegyén, biz én leírom, pedig pokoli gondolat: ez után a furesa másodkiadása Pálfordulása után igazán nem lesz okunk azon sem csodálkozni, ha egy szép napon Eötvös Károly, a „vajda“, kopogtatna a Lloyd-klub ajtaján s belépne oda. De hát ehhez semmi közünk.

A függetlenségi párt utja tiszta és egyenes. Az Eötvös Károly megnyilatkozása pedig szerencse, mert ezután nem mondhatja, hogy függetlenségi. Aki vele megy — az nincs velünk.

Hentaller Lajos.

Magyarország a magyaroké.

aug. 18.

Ezt a jelszót hangoztatta a főrendiház tegnapi ülésén Prónay Dezső báró, aki igen tüzes, igen energikus, igen érdekes fejű és mindenképp vonzó egyéniségű magyar ember.

Magyarország a magyaroké: ezt a szimbólumot óhajtja a magyar politika alapjává tenni, ezt kívánja szolgálni a nemzeti élet minden terén, mert csak ezen épülhet föl a magyar nemzet jövője.

Gazdasági vita folyt a főrendiházban, élénk eszmecsere a vámközösség, vagy önálló vámterület hasznáról és káiról s ebbe a tanácskozásba szolt Prónay báró is.

Széchenyi Imre gróf azt fejtegette, mennyivel szélesebb bázison áll az iparúzó ország a pusztán mezőgazdasági fölött. Azt bizonyította, mennyivel fejlettebb és nagyobb kulturát képvisel, tart el, fejleszt és nevel az ipar, mint a mezőgazdaság, amely az ösfoglalkozások körébe esik. Sajátos fordulattal azonban mégis arra az eredményre jutott, hogy fönn kell tartania a vámközösséget. Az ipart fejlesszük magunk, mert ha idegen létesít nálunk ipart, akkor az árt a magyar szupremáciának.

Azután felszólalt Ambrózy Béla báró és testtel-lélekkel elkötelezte magát a közösség mellett.

Erre következett Prónay Dezső báró beszéde, melyet tegnapi távirati rovatunkban közöltünk, aki mindenekeiott Széchenyi Imrével szemben rámutatott arra, hogy az ipar egyszerű dícséretéből logikusan az önálló vámterület követelésének kell következnie. A magyarság szupremáciáját nem félti az ipar gyarapodásától külföldi pénzen. De felállítja az a feltétlen követelést, hogy *Magyarország a magyaroké* — közjogi és gazdasági téren egyaránt. Idegennek nem engedné meg a birtokszerezést Magyarországon, mert Magyarországot a magyaroké. Aki itt birtokot akar szerezni, az legyen magyar honpolgár. És gyártelep létesítésére sem adna engedelmet idegennek, ha csak komoly biztosítékot nem szerezne arról, hogy a leteleplő idegen idővel testtel-lélekkel magyarnak fogja érezni magát.

Az önálló vámterületre pedig szükség van, hogy a nemzet szabadon rendelkezessék erőivel. Minden független ország bir önállóságának ezzel a feltétellel s Magyarországnak is el kell jutnia gazdasági önállóságához, mint ahogy a férfi megéri és megöregszik, ha ideje elkövetkezik. Az önálló gazdasági berendezés az érettség korszakát jelenti és bizonyossága volna annak, hogy Magyarország a magyaroké.

Részt vett a vitában természetesen Tisza István gróf is, aki elmondotta az ő ismeretes felfogását a vámkérdésről. A mi-

niszterelnök a vámközösség alapján áll, annál a megfontolásnál fogva, hogy országunk súlyos válságba juthatna, ha kellő erő és előkészület híján következne be a gazdasági szakítás Ausztriával.

A vita nagyon tanulságos volt, mert mutatja azokat a széles arányokat, amelyek a gazdasági kérdésen való tanakodás öltött hazánkban, holott megszoktuk, hogy itt nem valami nagy kérdés szokott nyilvánulni a szakkérdések iránt, amelyekhez alapos tanulmány nélkül hozzászólói nem lehet. De mindenki érzi a kérdés roppant súlyát s mindenki tépelődik a gazdaság lét nagy problémáján; ezt a jelenséget mint örvedetes haladás jelét, szolgáltatta a főrendiház viharja a tegnapi napon.

Nem várhatunk a főrendiházról, ahol az ország nagy birtokosai ülnek, elhatározott állásfoglalást az önálló vámterület mellett. De a megoldást váró nagyfontosságú és életbevágó kérdés sokoldalú bolygatását, szellőztetését és megvilágítását hasznosnak és üdvösnek tartják az ország gazdasági fejlődésére nézve, aminek végső ideálja valóban az, hogy Magyarország a magyaroké legyen.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház árvauyi bizottsága az egyháztanácstermében a hónap 22 én, hétfőn délután 5 órakor folyó ügyek elintézésére czéljából ülést tart.

Az orosz taktika.

— Kuropatkin jelentései. —

(A Jalu melletti csata.) Császári folség! A Jalu folyó mentén levő védelmi vonalunkat nem tartottam továbbra is alkalmasnak a védekezésre és ezért a csapatokat e vonal mögött levő hadállásokba összevontam. Az utak járhatatlansága miatt kénytelen voltam 60 tábori ágyut elhagyni, amivel csak a japánoknak

figyelt, annál nagyobb kétség támadt benne a kocsis férfi volta iránt, annál inkább, mert hangja is nőre vallott.

Az utast ez a körülmény szerfölött izgatta. Bizonyosat szeretett volna tudni. Megszólította tehát a kocsis:

— Hé fiu! hogy hinak téged tulajdonképen?

A felelet kissé késett, mintha azon gondolkodott volna az ifju, hogy mit feleljen?

— János — mondá végre bizonytalanul.

— Igen, János? És hogy hinak akkor, ha nem postakocsis vagy, hanem otthon a konyhában édesanyádnak segítesz?

A felelet megint késett, mialatt a kocsis arca lángba borult.

— No, valld be, barátom! — mondá az idegen vidáman, — hogy ha te visszaférsz, hát akkor valami Mari leszel. Nincs igazságom?

— De hogy hiheti azt nagyságos ur, hogy... hogy én... én.

— No csak valld be! — kiáltott az idegen, akit az ifju pirulása és zavara szerfölött mulattatott, — valld be! A te hangod semmi kétséget nem hagy fenn és tudod, hogy Isten megbünteti a hazugot. Hiszen az nem szégyen, hogy te atyádnak segítesz...

— Ugy-e nagyságos ur, nem szégyen?

— Hát persze, hogy nem! Most hát végre mondd meg, mi a neved? Kíváncsi vagyok reá.

— Anna.

— Anna? Szép név.

A leány-postakocsis az idegen felé fordult és mosolyogva nézett az arcába.

— Ugy? Tehát magának tetszik az én nevem.

— És te magad nem kevésbé. A szép névnek szép a viselője is. De hová is tettem a szememet, hogy mindjárt észre nem vettem, hogy te leány vagy?

Hangjában nem volt semmi hízélgés. Anna kezdte megfigyelni.

— Kérem szépen nagyságos ur, de —

— Nos mi az?

— Szeretném tudni, kicsoda maga? Nem olyanok nézem, mintha valami közönséges városi ember volna.

— Tudod e, hogy én ezt eddig nem tudtam? Az én nevem János.

— Igen? És ezt aztán én elhagyjem magának? Persze azt gondolja, hogy én olyan ostoba és buta vagyok, akinek mindent beszélhet. Szégyelje magát, hogy hazudik, míg engem igazmondásra kényszerít!...

Mint a vizáradat, úgy ömlött a mélyen sértett leány szájából a szó.

— De Anna, kedves gyermekem!... vágott közbe nevetve az idegen.

— Ne nevezzen engem Annának!...

— No ne légy olyan dühös! Hogy te nem vagy ostoba és buta, azt már régen észrevettem, különben nem vihetnél engemet!...

— Ugy?... Először azt mondja, nincs abba szégyen, hogy én utasokat szállítok, most meg ime szememre hányja. Ez a jutalom azért, hogy nem engedtem várakozni. Hát jó, szálljon ki és én visszatérek! —

— De leányom! én nem hányok a szemedre semmit. Az meg szent igaz, hogy engem Jánosnak hinak, valóságos Jánosnak. Am te mondd meg nekem, mit csinálsz, amikor utasokat nem szállítasz?

— Akkor, akkor — igen, az nem ugy van, hogy én mit csinállok? Mit csinál maga, amikor nincsen ilyen sietős utja? Kicsoda maga tulajdonképen?

— Én főherczeg vagyok, kedves gyermekem.

— Főherczeg? Ejnye, miért nem mondja mindjárt, hogy a felséges császár Bécsben? Már látom, hogy maga egy sem mirevaló, aki más embereket fel akar ültetni. Nem... nem hiszek magának többet!

— Nos, nemsokára vissza fogok jönni Ausseába, egyenesen te miattad, szép Anna, Akkor irással fogom neked bebizonyítani, hogy igazságom van.

E szavakra a leány, teljes nevével: Ploch Anna kíváncsian fordult vissza és jól megnézte az idegent. Ha mégis igaz volna, amit mondott — gondolta magában, — ugy tünik fel nekem, hogy csakugyan nem olyan, mint azok a finom urak, akik a leányokkal évdödni szoktak. Az lenne csak különös, ha igazsága volna.

szereztem kellemetlenséget, mert ők lesznek **kénytelenek azokat elszállítani.** Hogy ez mennyi munkát fog nekik adni, azt fölséged el sem is képzelheti. A mi veszteségünk 863 ember. A japánoké nem tudom, hogy mennyi, de hogy több, mint a miénk, az bizonyos.

(A wafangkui ütközet.) Fölséges czár! Három kozák őrzőjét ma reggel ellenséges gyalogságra bukkant. Lövéseket váltottak és egy kozák elesett, egy pedig megsebesült. Ezután az ellenség egy megkerülő mozdulatot tett, melynek következtében a csapatokat **hátrafelé összpontosítottam.** Ezzel súlyos csapást mértem a japánokra, akik most ebben a térdig érő latyakban **kénytelenek utánunk jönni.** Képzetem, Kuroki hogyan mérgeledik. — Azonkívül, hogy a japánok előnyomulását hátráltassam, hát ismét az én bevált módszeremhez folyamodtam és hátrahagytam 23 tábori ágyut, 6 ütég tábori tarackot, 39 társzekeret, 1682 lőfegyvert és a hadipénztárt. Amíg ezt a japánok összeszedik, addig mi már árkon bökon túl leszünk.

(Keller tábornok halála.) Keller tábornokot ma, mikor csapatait megszemlélte, baleset érte. Egy ellenséges gránát a tábornok közvetlen közelében robbant föl és őt megölte. Ez az esemény fölséged hadipénztárára csak előnyös, **mert ezennel nem kell folyósítani Keller tetejének összeget kitevő fizetését.**

(A helyzet Liaojangnál.) Császári fölség! Oku, Nadzu és Kuroki elég nagy csacsik, de Oyama már igazán szerfölött korlátolt észjárású ember. Ők azt hiszik, hogy mi majd verekedni fogunk velük. Na, ja. Más bajom sincs. Mi megünk szép büszkén visszafelé és ők busan baktatnak utánunk. Közben én egyet-mást elhagyogatok: ágyukat, társzekeret és ők ezt nagy mérgezen összeszedetik. Képzeld el fölség, a kínaiak Ma és Juansikkai vezérlete alatt máris a mi lefegyverzésünkre készülnek. No, ennél jobbat nem is kívánhatunk. Hej, de enné a méreg ezt a zsvány Ku-

A beszélgetés hosszabb időre félbeszakadt. Anna az utassal volt elfoglalva, míg az mély gondolatokba merült. Homlokán sötét felhők jelentek meg.

Egyszerre azt kérdezte a leánytól:

— Mondd csak Anna, van már neked kedvesed?

A leány fülög pirult.

— Nincs, nagyságos uram, de miért kérdi ezt?

— Hát csak úgy gondoltam. De bizonyosan volt már ugy-e?

— Mit képzél felőlem! Ez már több a soknál is... Én nem akarok többé ilyeneket hallani!

Megint hosszabb csend következett. A főherceg areza mind jobban-jobban beborult. Anna pedig azon törte az eszt, vajjon miért kérdezte, hogy volt-e kedvese? Így kölönösen gondolatokba merülve érkeztek meg a legközelebbi postaállomásra.

A főherceg bicut vett az ő szállítójától s melegen megszorítva kezét mondá neki:

— Isten veled Anna! legközelebb egy hónap múlva visszajövök s akkor majd közelebből megismerem engemet. Csak ne haragudj rám addig!

(Folyt. köv.)

rokit, ha bennünket lefegyverezének Hisz akkor nem volna neki kívül verekedni. — Pedig ő verekedni akar mindenáron. Ilyen békétlen embert sem láttam még. Én örülök, ha hadseregemmel együtt lenyugodhatok egy éjszakára; ő pedig tolyton hadakozik; Istenem, hogy meg nem unja — már? Most itt hagyom ezt a piszkos fészket, ezt a Liaojangot és összpontosítom csapataimat Mukden felé, ha a japánoknak ez sem elég, akkor még jobban összpontosítani fogom hadseregemet Karbinban. De ezt már nem hiszem, hogy a japánok megérjék. Addig ők mérgekben, hogy bennünket el nem érhettek, mind meg fognak pukkadni.

A másolatok hitelül

Bogánca.

Meggyilkolt orvos.

— A szolgálónő bosszúja. —

— augusztus 18.

Lapunk tegnapi számában már jeleztük, hogy szenzációs gyilkosság tartja izgatottságban Sipek község lakosságát. A gyilkosság híre mindenütt óriási megdöbbenést keltett. A gyilkosság részleteiről az alábbi tudósításunk szól:

Vasárnap reggel Nenkov Adolf dr. sipeki községi orvosnak a szomszédos Folyára kellett volna utazni, hogy ott rendes heti látogatásait végezze. Mikor kocsisa kora reggel fel akarta keltetni, a lakás ajtaját elzárva találta. Rögtön gyanusnak tetszett neki a helyzet, a község házára ment és értesítette az esetről Popeszkú Miklós községi jegyzőt, aki egy esküdtet maga mellé vevé az orvos lakására sietett. Miután ismételt zörgetésre nem nyitottak ajtót, a jegyző betörte az egyik ablakot és az esküdtől követve bemászott a lakásba. A szobában az ágyat bár megvetve, de látszólag érintetlenül találta. — A szobában minden tele volt vérrrel, de azért minden a maga helyén állott.

A félig nyitott szobaajtón keresztül a jegyző a konyhába ment, hol iszonyu látvány tárult szeméi elé. Nenkov dr. orvos óriási vértócsában, félig levetkezve, holtan feküdt a kövezeten, körülötte minden vérrrel volt befecskendezve. A konyhaajtó belülről el volt reteszelve, a lakás ablakai belülről gondosan elzárva, ami arra engedett következtetni, hogy a szerencsétlen ember öngyilkosságát követett el. A lakást ezek után elzárták és lepecsételték, őrizetere pedig két éjjeli őrt rendeltek ki.

A jegyző azonnal jelentést tett az esetről a temesvári kir. ügyészségnek, ő maga pedig hozzálátott a nyomozáshoz, miután időközben a faluban arról kezdtek beszélni, hogy Nenkov dr. a gyilkosság áldozata lett. A gyilkosság gyanúja a délelőtt folyamán az orvos szolgálója, a 40 éves Sibú Trifunné szül. Jelin Jelicza ellen irányult, aki napokkal ezelőtt már hangoztatta, hogy gazdáját elteszi láb alól. Nenkov dr. ugyanis 1-én felmondott neki és 15-én kellett volna szolgálatát elhagynia. Ezért esküdtött bosszút gazdája ellen Jelicza.

A nyomozást a csákovai esendőrőrsparancsnok segítségével ilyen irányban vezették tovább. A gyilkos eselédet kihallgatták, aki kezdetben mindent tagadott, később azonban a bizonyítékok súlya alatt megtörve, térdelmes vallomást tett.

Az eset megvizsgálására tegnap Kotócz Pál vizsgálóbíró, Lázár József kir. alügyész, Sárka József aljegyző, Szigeti Henrik dr. és Urbancz Ede dr. törvényszéki orvosok a helyszínére utaztak. Előbb a holttestet boncolták fel és konstatálták, hogy gyilkosság esete forog fenn. A szerencsétlent ugyanis egészen közelről irányított négy

revolver golyó érte meg. Egy-egy golyó az áldozat vállába furódott, az egyik jobb mellkasán ment át és hátán keresztül hatolt a padlóba, a negyedik golyó pedig szívért furta keresztül.

A két utóbbi lövés feltétlenül halálos természetű volt és a halál elvérzés következtében állott be. Az áldozatnak még annyi ereje volt, hogy a konyhaajtót elreteszelve, talán abbani félelmében, hogy a közben elmenekült gyilkos visszatér. A konyhaajtó előtt azonban ereje elhagyta, összeesett és rövid haláltusa után meghalt.

Sibú Trifunné szül. Jelin Jeliczát hallgatták ki ezután, aki ismételte a kiküldött bizottság előtt a csendőröknek tett beismerő vallomását. Azt vallotta, hogy mikor gazdája tegnap este le akart feküdni, annak saját forgópisztolyából rálőtt és mikor menekülni akart, még többször utána lőtt. — *Tettét bosszúból követte el, mert gazdája el akarta beesátni szolgálatából.* A gyilkosság elkövetése után Jelicza lakásába menekült, hol meg is találták.

Nenkov Adolf dr. 48 éves és nőtlen volt. Miután tanulmányait befejezte, a tengerészetnél kezdte meg pályáját, hol hat évig működött, mely idő alatt csaknem az egész világot beutazta. A szerencsétlen kitűnő zenész hírében állott és maga több sikerült darabot komponált.

NAPI HIREK.

A király születésnapja.

— augusztus 18.

A fellebogozott Debreczen ma ünnepelte a király születésének 74. évfordulóját.

A mai ünnepségek bevezetésül tegnap este a 39. gyalogezred zenekara bejárta a várost, mialatt ünnepi takarodót játszott. Nagy közönség kísérte utirányán végig. Az utirány különben a következő volt: Szent Anna utca, Piacz-utca, Hatvan-utca, Bethlen-utca, Honvéd-utca, Péterfia, Piacz utca és Kossuth utca. A magasabb rangú tisztak lakása előtt megálltak és több darabot játszottak.

Ma délelőtt valamennyi egyház templomában a királyért istentiszteletet rendeztek. Az istentiszteleteken a megye részéről Rásó Gyula alispán és Wesszprémi Zoltán főjegyző vettek részt, a város pedig Kovács József polgármesterrel az élén a városi tanács által képviseltette magát. Jelen voltak még az istentiszteleteken az állami hivatalok képviselői, valamint a díszbe öltözött katonaság is.

Az ünnep tisztelőtára a 3. honv. gyalogez. minden egyes katonája az ebédhez három decziliter bort és két szivart kapott. — Azonkívül tíz koronát osztottak széjjel minden századnál a legénység között.

Déli egy óraker a Bika szálloda éttermében díszebéd volt, melyen a helyőrség teljes tisztikara részt vett.

— **Vizhiány Debreczenben.** A tüzoltók most tartják kongresszusukat Budapesten és dikióznak sok szépet. Dikióziókhoz az illusztrációit Gyöngyös városának vizhiány miatt hamuvá lett 500 háza és hajléktalanná lett 3000 lakosa szolgáltatja. Az ország minden részéből, vármegyénk területéről is rémhírek követik egymást nagy tüzekről, amelyeket korlátozni nem lehetett, mert nem volt víz. A tartós szárazság Debreczenben is vizhiányt idé-

zett elő. Számos utczáról vesszük az értesítést, hogy az *udvarokon levő kutakból teljesen kiapadt a víz*. Egyes utczák lakói a harmadik utczába járnak vizért. A Hátvan-utczai köz-kut alig ad már vizet. Önkénytelenül felmerül a lakosságban az aggodalmas kérdés, hogy mi lesz velünk, ha a sors ránk mérné a tűzveszedelem csapását. Borzasztó következményeiben beláthatatlan csapás volna, mert hiába a legjobb tűzoltóság is, ha nincs gondoskodva vízzel, amivel oltani lehet.

— **Kossuth-ünnepély.** Lajos napja alkalmából Debreczenben tartandó hazafias emlékünnepegy részletes műsorát a rendező bizottság véglegesen a következőleg állapította meg:

Az ünnep első része délután 6 órakor kezdődik az Iparos Otthon disztermében, ahol emlékünnepet tartanak. Az 50 filléres belépő díjak tiszta jövedelmét a debreczeni Kossuth-szoboralap a javára adják. Az emlékünnepe műsora a következő:

1. Himnusz, előadja a Kossuth-dalkör.
2. Megnyitó beszéd, tartja Szele György lelkész, a dalkör elnöke.
3. Kossuth bucsuja, tenor szóló, éneklő Madgyassy Dániel.
4. Emlékbeszéd, tartja dr. Ferenczy Gyula.
5. Kossuth dala, előadja a dalkör.
6. Népdalok, előadja a műkedvelők zenekara.
7. Kossuth, költemény, írta és szavalja Gyökössi Endre.
8. Kossuth-induló, előadja a dalkör.

Este 8 órakor társasvacsora étlap szerint, az „Angol királynő” termeiben. Az ünnepi szónok itt dr. Király Péter s lakoma közben a dalkör is fog énekelni. A dalkör e helyen is hazafias szeretettel hívja meg Debreczen közönségét az ünnepélyre.

— **Nagy tűz a pusztán.** A Vámospéres alatt fekvő *Villongói-pusztán* nagy tűz volt. Még fel nem derített okból a *Márky Elek* bérlő tulajdonát képező buzakazlak egyike meggyuladt. Az oltásra gondolni sem lehetett, mert nem volt víz. A lángok átesaptak a többi kazlakra is és rövid idő múlva a bérlő összes buza- és gabonakazaljai a tűz áldozatául estek. A *kár meghaladja a húszezer koronát*, amelynek háromnegyedrészét biztosítás által megtérül.

— **Tiszti kinevezések.** A király e hónap 10-én Ischlben kelt rendeletével a tényleges állományba az alábbi hadnagyokat nevezte ki: Simon Károlyt a 3. honvédelmi gyalogezredhez, dráveczi Dráveczky Sándort a 2. honvédelmi gyalogezredhez. — A m. kir. honvédelmi miniszter hadapród-tiszthelyettesekké a következőket nevezte ki: Fábry Rezsőt, Nagy Jánost, Gulrich Sándort, Topalovits Ferenczet és Ajtay Gábor a 3. honvédelmi gyalogezredhez, Madar Vidort pedig a 2. honvédelmi gyalogezredhez.

— **Hivatal átvétel.** A rendőrkapitányság iparügyszékhelyéhez Vetéssy Béle főgal-mazó a mai napon vissza érkezett s szabadságideje eltöltése után átvette hivatala vezetését.

— **Utlevélek láttamozása.** A belügy-miniszter értesíti Debreczen város törvény-

hatóságát, hogy a külföldi államok közül ezidőszent csak a török és az orosz követeli megföltétlenül az oda utazó külföldiek utlevéleinek a konzulátusaik útján való láttamozását s hogy az ilyen láttamozás után a török konzulnál minden egyes utlevél után 4 korona 80 fillért, az orosz konzulnál pedig 6 korona konzuli illetéket kell fizetni. A román kormány megköveteli ugyan az utlevéleknek a konzulátus részéről való láttamozását, de csak ott, ahol a román konzul tartózkodik. Minthogy azonban csak Budapest van román konzulátus, ennél fogva csak Budapest kiállított utlevéleket kell láttamoztatni a konzulnál, ahol díjat nem kell fizetni. A csoportban utazó ipari és mezőgazdasági munkások, még ha rendes utlevélük, vagy igazolványuk van is, Romániába csak akkor léphetnek be, ha erre a román belügyminiszterrel engedélyt kaptak.

— **Az alispán a munkásokért.** A mező munkák befejeztével kihullott a kasza, kapa a munkások kezéből. Hajdúvármegye területén 28,000 munkás kézpár hever összetéve tétlenül. Annál erősebben dolgozik annak a 28,000 szegény embernek az agya, hogy miből és honnan vegye a táplálékot a hosszú télen át. Inségnek néz elébe a munkásnép. Rásó Gyula alispán szíven viseli a munkások sorsát és már most jó előre tett intézkedéseket, hogy a kűszöbön álló inséges tél idejére enyhítse a fenyegető nyomort. Az idei utépitkezésekre 150,000 korona van előirányozva, ami egy kis kereset ad ugyan a munkásoknak, de korántsem segít a bajon. Körrendeletben felhívta tehát a községek előjáróságait, hogy a költségvetésükben gondoskodjanak inségösszegekről, hogy esetről-esetre kéznél lehessenek a segélylél ott, ahol a szükség követeli. Remélhető, hogy a községek a pótdától sem riadnak vissza, hogy ember-társaik a végső sorsba ne dőljenek.

— **Eihunyt ügyvédjelölt.** A jogász karnak egyik fiatal, tehetséges tagja halt meg. Máty Elemér dr. ügyvédjelölt, Máty Imre államvasuti főellenőr fia tegnap este szülőinek Rákóczi-utczai lakásán hasihasnyán-máz következtében elhunyt. A 25 éves fiatal ügyvédet, kinek halála széles körben nagy részvétet keltett, holnap temetik.

— **A Kossuth dalkör Lugoson.** A lugosi dalárda szombaton ünnepli fennállásának 50. évfordulóját. Ebből az alkalmából nagy dalosünnepélyt rendez, melyre az ország valamennyi dalkörét meghívta. Debreczenből csak a Kossuth dalkör képviselteti magát az ünnepélyen. Bizottságot küld Lugosra, melynek tagjai Bacsó Dező dr. titkár, Ungvári Imre alelnök és Kovács Kálmán választmányi tag, akik holnap viszik a Kossuth dalkör hatalmas koszoruját a lugosi félszázados dalkör zászlójára.

— **Dél-amerikai tengeri Debreczenben.** Egyik elsőrangú budapesti cég állítólag egyenesen a londoni börzén vásárolt egy ötezer tonnás gőzösrakomány LaLata tengerit és az árut most az országban vagonként árusítja. Így tudomásunkra jutott, hogy Debreczenbe szállítva ötven kilogrammonként 7-75 koronáért adták ezt az árut. Megjegyezzük, hogy az utóbbi napokban a pesti tőzsdén időzött külföldi kereskedők óriási tételekben kínálták a Plata-tengerit. Fiumében elvámolva és vagonba rakva 50 kilogrammonként 6-70 koronáért. Üzleteket csak azért nem köthettek, mert a pesti kereskedők a budapesti tőzsdészekok alapján akartak vásárolni, míg a külföldiek csak londoni szerződést akartak adni és az ottani tőzsdébiróság illetékességének kikötését követelték. Az angol szerződés szerint ugyanis az árut minden körülmények között át kell venni, nem teljesen egészséges árut természetesen megfelelő engedménnyel. A

budapestiek pedig éppen attól félnek, hogy esetleg rossz állapotban érkezett árut majd nem tudnak értékesíteni. Most azonban, hogy látszik, már az angol szerződést is elfogadták, mert Budapest kivül Bécsben és Linzben is kötöttek nagyobb mennyiségben dél-amerikai tengerit.

— **Dadák és pesztonkák.** Nem nézzük ugyan rossz szemmel az utczát, a járdákat velünk szembejövő dadákat, különösen a fiatalabbjait és szebbjéit, sőt a maguk előtt toll gyermekkoscsikból mennyei ártatlansággal felénk mosolygó bájos babareczok láthatásában is kedves gyönyörűséget találunk, de mégis kénytelenek vagyunk a rendőrség szigorú tekintetét is feléjük irányozni. A dada és pesztonka sereg ugyanis unatkozik az utczákon, mert a gyermekkoscsi tolása nem elég szórakoztató. Az unalmat aztán szokás szerint úgy üzik el, hogy egymással megbeszélnek a napi eseményeket, nem ugyan az orosz-japán házértéről, hanem a házbeliek mindenféle ügyeiről, na meg talán a magyar kir. honvédség és közös hadsereg „harcképességéről”. A dadák és pesztonkák ebbeli szakvéleményének kicsirőlése ellen se lenne semmi komolyabb kifogásunk, ha a megbeszélés nem úgy történék, hogy a fentemlített dadák és pesztonkák egysorban elfoglalják a járdát egész szélességében és úgy tolják maguk előtt a gyermekkoscsikat. A járókelők szabad közlekedését ilyen módon kellemtelenül zavarják a fentemlített dadák és pesztonkák. Egy előkelő urakból álló társaság egyik tagja emiatt meg is szólította a fentemlített dadák és pesztonkák érdemes karát, amelynek egyik tagja befejezett tökéletességgel kicsiszolt nyelvével hetykén visszavágott:

— Hát térjen ki az ur az utra, ha nem tetszik. Ezek itt nagy uraságok gyermekei!

— **Batyu-mulatság.** Megemlékeztünk már arról az igazi magyaros mulatságról, melyet a debreczen-csapókereti függetlenségi és 48-as olvasó kör 1904. évi augusztus hó 20-án, szombaton, a csapókereti leányiskola udvarán, saját pénztárca javára rendez. Belépti díj személyenkint 1 korona, mely egy félliter bor ingyen való elfogyasztására is jogosít. Az iskola udvarán Laczi-konyhák lesznek felállítva. Jegyek előre válthatók: Csáthy Károly, László Albert könyvkereskedésében, Sövényi István főfőszabó üzletében (Szent-Anna-utca), Somogyi István fodrász üzletében (Csapó-utca), a csapókereti fűszerkereskedésekben, rendező bizottsági tagoknál és este a pénztárnál. Felül-fizetések, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor. Táncs reggelig! Rendező bizottság: Nagyistváni Kovács János díszelnök, Veress Gyula r. b. elnök, Kánya Lajos r. b. alelnök, Szabó István r. b. jegyző, Fejzsés Sándor r. b. pénztáros, ifj. Boldizsár János és Kalmár István ellenőrök. Id. Boldizsár János, Har-sányi Ferenc, Kálmán István, Kenes Ferenc, Kozma Péter, Lénárt Máté, Nagy András, Nagy Ferenc, Nagy István, Novák Gyula, Szabó Ferenc, Szabó János, Szabó Mihály, Szemere Imre, Székely István, Szilágyi István, Tóth József, Tóth János rendező bizottsági tagok. A rendező bizottság gondoskodik arról, hogy a megjelenők kellemesen, jól mulassanak. Ismételtén felhívjuk a közönség figyelmét ezen fesztelen, pompás mulatságra.

— **Szent István-napi munkásszűnet.** A kereskedő társulat lapunk útján értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 52,540—1904 sz. rendeletével megengedte, miszerint tekintettel arra, hogy Szent István napja ez évben szombatra esik és így két munkaszűneti nap követi egymást, folyó hó 21-én, vagyis Szent István napot követő vasárnapon a fűszerkereskedések és szatócüzletekben reg-

geli 6 órától kezdve déli 12 óráig, délután pedig 6 órától kezdve legyen az árusítás végezhető. Ezek szerint tehát: folyó hó 20-án, Szent István napon a fűszerkereskedések és szatócüzletek délelőtt 10 óráig 1-ször nyitva tarthatók, minden más áruüzlet ellenben az egész napon át zárva tartandó. Folyó hó 21-én, vasárnapon a fűszerkereskedések és szatócüzletek déli 12 óráig, délután pedig 6 órától kezdve, minden más áruüzlet ellenben csak délelőtt 10 óráig tarthatók nyitva.

— **Halálosok.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Szabó Dávid ev. ref. 1 hónapos, Gombos Juliánna ev. ref. 13 napos, Berner Vilma izr. két hónapos.

— **A Hajdumegyei Népbank, mint szövetséget** értesíti tagjait, hogy e héten, tekintettel az országos ünnepre, szombat helyett pénteken tart befizetési napot.

— **Megvert talyigás.** Még vasárnap este történt, hogy a Martinkán egy koresmából jött ki Fekete István talyigás és a koresmaajtóban egy lécczel fején ütötték. Az ütés okozta sebet Fekete nem vette komolyan és attól a sebtől olyan veszedelmes orbánczot kapott, hogy ma már beszállították a kórházba. Állapota súlyos. Támadói ellen megindították a vizsgálatot.

— **Penészes kenyér.** Ma délelőtt a Degenfeltéri kenyérgiacon Hajnal Gáborné kenyári asszony penészes kenyeret árult. A kenyeret a rendőrorvos elkoboztatta. Hajnalné ellen megindították az eljárást.

— **Munkások táncmulatsága.** A magyarországi cipész-csizmadia munkások és munkások szakszervezetének debreczeni csoportja 1904. évi augusztus hó 20-án, szombaton, Szent István király napján a „Korona” vendéglő dísztermében, saját dalköre javára Hora Károly karnagy vezetésével dal, szavalat, nemzetközi világpostával egybekötött kedélyes táncmulatságot rendez a következő műsorral: 1. Nyitány, előadja a zenekar. 2. Balatoni nóták Gál F.-től, előadja a dalkör. 3. Valaki jár a csatátér, Ábrányi Emiltől, előadja Tóth Imre. 4. Keresem az Istent, Ábrányi Emiltől, előadja Tóth Juliska. 5. Népdal egyveleg, előadja a dalkör. 6. Repülj feokém, előadja Seres Kálmán fűtőművész. 7. Magyar népdalok (bariton szóló), éneklő Papp László. 8. Egy éjelem, irta és előadja Csengeri József. 9. Borsdal, előadja a dalkör. Műsor után tánc reggelig. Belépő-díj (személyenkint) 1 korona.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

— **Állandó műiparú kiállítás Mentze Henrik** újdonságok áruháza Piac-és Szent-Anna-utca sarkán. Több ezer újdonság érkezett alkalmi ajándékokban, u. m. háztartási cikkek, gyermekjátékok és műiparú különlegességek, melyek a legolcsóbb szabott árak mellett beszerezhetők.

Gazdag cigányok.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 18.

Szombat reggel mintegy 35 főből álló cigánykaraván érkezett Pécs városába. A cigányokon az volt a feltűnő, hogy valamennyije, férfinye, asszonya, „purdéja” gazdag, festői kosztümben és podgyászokkal szállott ki a vasutból. Cigánytermészetük legfeljebb abban ütött ki, hogy

szálloda helyett az ottani ev. ref. egyház üres telkére telepedtek.

Itt aztán a város népének élénk érdeklődése közepette, hatalmas 10 literes üst szamovárjaikban borsesz-láng mellett teát főztek. A teázás közben pedig főtt sódort lakmározának, miután előbb még megmosakodának és a vajdát, Uff Demeter, körülállva imádkozának. Majd Uff Demeter, nyakába akasztván aranypénzekkel díszített széles ezüst lánczát, kezébe vevén vajda-botját, titkárja és dr. Aronffy Róbert pécsi ügyvéd kíséretében beállított a főkapitányságra, ahol ez utóbbi tolmácsolásával elmondotta, hogy Pécsért kíván letelepedni, miért is az ötvösmunkák végzéséhez iparendélyt szeretne.

A főkapitány erre irásokat kért. — Kapott bőven. Minden rendben volt. Csak hogy a főkapitány tanácsalannal állott a vajda előtt mégis. Miért akarnak ezek éppen Pécsért letelepedni? Végre is megtagadta az iparigazolványt és a letelepedési engedélyt.

Erre Uff Péter fejedelmi mozdulattal kivette hatalmas bugyellárását, amiből egész nyaláb bankót rakott a főkapitány elé:

— Huszezer korona biztosítékot teszek le — tolmácsolhatta sértődötten.

Am a főkapitányt a sok pénz még inkább zavarba hozta és csak azért sem tett eleget kívánságának — egyelőre. Így most a bojár-czigányok ideiglenesen szállodába vonultak, ahol a főkapitány végleges döntését be fogják várni.

A városban persze regényes hírek keringenek a cigányokról. Különösen az aranyifjúság van lázban a vajda ama kijelentése miatt, hogy csodaszép leányát pécsi ifjuhoz akarja nőül adni — százezer korona hozománynyal.

TÁVIRATOK.

— A „Debrecen” eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Port-Arthur ostroma.

Budapest, augusztus 18. Ugy látszik, hogy a Mikádó parancsa, mely szerint augusztus 23-ig Port-Arthurnak a japánok kezében kell lennie, teljesülni fog. A Csifuból gyors egymásutánban érkező hírek arra engednek következtetni, hogy **Port-Arthur kapitulációja minden órában várható.**

A japán ostromló sereg szakadatlanul bombázza a várost, miután már a külső erődök a japánok kezeiben vannak. A város helyzete irtóztató. **A házak nagy része romba dől. Egész városrész lángban áll,** miután egy bomba a petroliumraktárba esett le és azt tűzbe borította. Több löporraktár is felrobbant a bombák következtében. Az élelmiszerek teljesen elfogytak. **A lakosság és a védősereg kétségbeesztő helyzetben van, amely mindinkább tarthatatlanná válik.**

Az ostromló sereg fővezére Csifuból felszólította ismételt Stössel tábornokot, hogy adja át

Port Arthurt. **Három napi haladékot adott a kapitulációra, mely idő alatt Stössel tábornoknak és egész seregének szabad elvonulást biztosít.**

Alexejev főparancsnok Csifun át dróttalan távirat útján tudatta Stössel tábornokkal **beleegyezését a kapitulációba.** A kapitulációt minden órában várják. Addig azonban az ostromlók szakadatlanul folytatják a leghevesebb bombázást.

Az orosz hajóraj augusztus 17-én ismét kifutott a kikötőből a nyílt tengerre. A japán hajóhad üldözi, az összeütközés várható.

Tokió örömmámorban.

Budapest, augusztus 18. Tokióból táviratozzák, hogy a főváros lakossága a harcstérről érkező győzelmi hírek folytán örömmámorban uszik. Tegnap óriás tömegben felvonultak a Mikádó palotája elé és éltették a Mikádót, Togo és Kamimura tengernagyokat.

A kereskedelmi levelezés magyarsága.

— Második közlemény. —

Belföldi levelezés.

— augusztus 18.

A kereskedelmi levelezés magyarságáról, a külföldi összeköttetéseinkben szótoltam mult cikkemben.

Akkor ott kifejtettem — és nincs szándékomban ezuttal ismétlésekbe boesajtkozni — azon okokat, amelyek miatt egyelőre nem bízom a külföldi levelezés megmagyarosítására irányuló törekvésünk sikerében.

De minek is menjünk mi egyenesen a külföldre nyelvünk bevezetése céljából? Minek is beszélünk mi magyar levelezésről a külföldre tekintve, akkor, amikor beszélünk kell, mert sajnos sok beszélni válnak van a belföldi levelezés magyarságáról?

Szóljunk tehát egyelőre csak magunkról, tisztán a belföldi kereskedelem nyelvével s tekintsük tárgyunk ezen oldalát olyan-nak, amelyet legelőször kell — a teljes siker érdekében — tisztáznunk.

Budapestről, Szegedről, Kassáról s a Kárpátmenti, valamint a felvidéki nagyobb városokból hányszor kapunk német levelet, számlákat! Én a magam részéről leg-alább számos esetben kaptam és küldtem vissza ilyeneket.

Hagyján, ha még csak a cégjelzés német, ellenben az irás magyarul szól. Azt mondhatják ezek az urak, hogy ők nem nyomtathatnak többféle nyelvű boríték és papírokat. Jogosulatlanul teszik ugyan ezt is, de ne bántsuk őket, ők még a jobbak közül valók.

De ez csak fölötté megsegényítő reánk nézve, hogy a magyar állam által sokoldalul támogatott és subvencionált magyar gyárak, sokszor a kereskedővel, de leg-főképpen a kereskedelmi lebonyolítások fő-tényezőivel, a kereskedelmi ügynökségekkel németül leveleznek!

Maga a Magyar Általános Hitelbank, amely intézmény a magyar kereskedelemnek köszönheti léteét, legtöbbször németül levelez ügynökséivel. Már pedig egész üzleti forgalmát ügynökségei közvetítésével bonyolítja le.

Ugyan miért kell a szerencsi és a többi magyar ozukorgyárak göngyöleteinek

magyar és német, de sok ízben csakis német jelzésekkel ellátva lenni? Mirevaló az a német jelző: „U. Z. J.” (Ungarische Zucker Industrie.)?

Talán azért, hogy Magyarország fővárosának egy ily hatalmas testülete szívetet alkosson, amelyről zárt vitorlák mögül vigan sertegethessen minden igaz magyart a német nyelv? Avagy talán azért, mert a Hitelbank területén kívüli intézmény? A területkivüliség ám lehet politikai fogalom; de tényegileg átvinni azt a magyar péntzen eüldő kereskedelmi életre, ez — hogy is mondjam csak? — legalább is vakmerőség!

Látunk-e a hundenburgi, vagy a többi külföldi cukoripárnak magyar jelzést? Pedig higyjék el, ezen külföldiek sokkal többet szánnának Magyarországra, mint a mi gyáraink Ausztriába! Ok azért még sem térnek el nyelvüktől. — Ha pedig a német levelezés oka az volna, hogy — és ez számos esetben tény is — a Hitelbank ügynöke nem tud magyarul, úgy hiszem, ez nem lehet indok, mert a Hitelbank változhat az ügynökökben és olyan választat, aki tud magyarul.

De a magyar ált. Hitelbanknál, amelyről tekintve azon körülményt, hogy míg azelőtt minden levelezése német nyelven történt, ma mégis egyes kivételes helyeken, így például nálunk Debreczenben is magyarul levelez az ügynökeivel, tehát az utóbbi időben mégis valami kis haladást találhatunk, — legalább remélhetjük, hogy egy ilyen irányu mozgalomnak eredménye lesz ott és talán még magyarosítja levelezését és írásmódját ama régi ferde szokással, — mert csak az lehet oka a német levelezésnek a Hitelbanknál — és mozgalmunkhoz esatnakozhat.

És hiszem ezt és el is várhatjuk. — Ámde nemcsak a cukoripárral vagyunk így, mert hiszen német levelezést folytat majdnem minden nagyobb-kisebb gyár és vállalat hazánkban. És ezeknek német levelezése, főképpen az ügynökökkel általános mérvű.

Mondhatom, hogy az ügynökök között, akik közvetítő és így voltaképpen főtényezőjét képezik a kereskedelmi lebonyolításoknak, számos magyar, de még alföldi tözs-gyökeres magyar városokban is — és ez egyben lehet, hogy talán csak Debreczen kivétel, mert hogy kivétel, azt örömmel ismerem el, — olyanok vannak, akik magyarul beszélni is alig tudnak.

És tehát nem esodákozom azon, ha egyelőre az a külföldi cég nem akarja megérteni a mi nyelvünket. Első sorban azért, mivel tudatában vannak ezek, hogy nekünk van szükségünk rájuk, másod sorban pedig, mivel ok vajmi keveset érintenek a kereskedővel közvetlen, a közvetítő ügynök pedig igyekszik kedvükben járni német levelezéssel.

Sokkal elítélendőbbnek tartom azt, hogy ugyancsak német levelezést folytatnak a magyar gyárak magyar ügynökségeikkel. De nemcsak ezek, hanem Magyarország több részén vannak egész vidékek, ahol a kereskedők általános nyelve a német. — Ott van Nyitra megye és egész vidéke, hol magam tapasztaltam, hogy mindnyájan németül végzik nemcsak levelezésüket, hanem ezen nyelv használata minden tekintetben általános.

Szerény nézetem szerint ezen belföldi németeket kell első sorban megmagyarosítani és csak azután terjeszkedjünk ki a külföldre.

És ezen kell is, lehet is segíteni. Nagyobb és országos akció kifejtésével első sorban oda kell törekednünk, hogy magyar gyáros magyar ügynökségeivel és kereskedőivel kizárólag magyarul levelezzen.

És ha ez a magyar gyáros és ügynök nem fog tudni németül, úgy és csakis akkor tanul meg az a felvidéki, szépeesség kereskedő is magyarul.

Első sorban tehát arra törekedjünk, — hogy Magyarország belterületén terjesszük ki hazafias irányu akciónk szálait és ha ez eredményre vezet, aminnek meg is kell

lenni, akkor — de csak akkor álljunk elő büszkén a magyar nyelv bevezetésével a külföldön. — Hozzuk létre első sorban az egyetemes magyar levelezést hazánk minden kereskedelmi tényezőjével és hazánk minden részében.

Terjesszük széjjel akciónk fonálát első sorban ez ország minden területén, vonjuk aztán ezen fonalat összefűző-összefűző, míg Magyarország minden kereskedője, gyárosa összefonva, összetartva, a magyar nyelvben velünk össze-öve legyen és akkor álljunk ki büszkén a porondra és kiáltunk ki a külföldnek: Mi, a magyar kereskedő, követeljük, hogy velünk csakis magyarul levelezzenek. A „mi” szóban Magyarországunk ne csak egy alföldje, ne egy-egy kereskedelmi ága és ne egy testülete nyilatkozzék meg, mint jelenleg, mert hiszen így egyenként könnyű összetörni akciónkat, hanem ezen szó legyen Magyarországunk összes kereskedelmi és ipari tényezőinek megnyilatkozása.

A debreczeni kereskedő társulat erős, telivér magyar érzelmi testület. A vidéki kereskedőknek eddig indított mozgalmaiban vezető szerepet vitt, tehát dolgozni is tud. Ma, amidőn — Debreczenben legalább — for a kérdés és a kereskedők valósággal izgatottan készülnek tenni, cselekedni valamit: a hivatott testület hívjon össze értekezletet és — cselekedjünk!

Intézzem átiratot Magyarország összes társulataihoz, kereskedelmi egyesületeihez szólítsa őket harcra a magyar nyelv mellé.

Ha azután ezek is és így az országban mindenütt általános mozgalomba lépnek a magyar nyelvnek kereskedelmi életünkben való bevezetésére irányuló törekvésünknek támogatására, ha mindnyájan egyet akarunk, az eredménynek meg kell lenni, mert nincs az a hatalom, amely akaratunkat, együttes akaratunkat összetörni képes lenne!

Krausz Bernát.

A trónörökös megszületett.

(A csárna fiugyermeget szült.)

A kávéházban.

1. vendég: Éljen! Éljen! Éljen!
2. vendég: Mi baja van? Nincs takarmány és ordít!
1. vendég: És mégis éljen! Tudja már a nagy ujságot?...
2. vendég: Bökje már ki!
1. vendég: Megszületett az orosz trónörökös!
2. vendég: Bánom is én!
3. vendég: Megszületett? No ez derék! Most már kampez a japánoknak!
2. vendég: Tulok! Mi köze van egyiknek a másikhoz?...
1. vendég: Ahhoz magának nincs elég intelligenciája...
4. vendég: Magától fogok tanulni!
2. vendég: Nem járhat mindenki a nagy iskolába...
1. vendég: Goromba, mint egy kutya-peczér...
3. vendég: És ostoba, mint a...
2. vendég: Ki ne mondja, mert a fejéhez vágok valamit...
1. vendég: Szeretném látni!
2. vendég: Igen? Tessék! (Egy zsemlet a fejéhez vág, a nro 1. egy pohár vízzel nyakon önti, mire a nro 3. segítségül akar sietni, de a nro 4. lerántja. Pofonok és kalapok repülnek. Segély-csapatok érkeznek, ami újabb pofonokat jelent. Orrok dagadnak, ruhák szakadnak. Néha egy egy elnyomott sóhaj halatszik):

— Éljen a trónörökös!
— Abezug a trónörökös!

Az utcán.

A.: Hallotta nagysád! Az orosz csárna trónörökösét szült!

A hölgy: No bizony! Könyű neki! Hiszen csár a férje!

A házasságközvetítő.

(Olvas): Egy trónörökös született! Gott! miesoda parthie volna ez a Sali Rosenblührek!

—ete—

VEGYES HIREK.

* **Aludjunk e nyitott ablaknal.**

Az orvosi tudomány megállapodott abban, hogy ideges és gyöngé szervezeti embereknek lehetőleg szellős és száraz hálószobában kell aludniok és ezt az általános szabályt a laikus is kellőképpen érti és méltányolja. Elvégre az üdítő és egészséges álm az egészséges emberre is kedvezően hat, a gyöngé szervezeten pedig feltétlen szükséglete. Más kérdés, hogy egészségesen nyáron, avagy a kánikulában nyitva hagyni hálószobánk ablakát? A nyitott ablak teóriájáról már megoszlanak az orvosi szaklektentélyek véleményei. Kétségtelen, hogy a nyári hőségben mindnyájunknak jól esik, — ha éjjeli friss levegő beáramlik meleg — és fülledt levegőjű szobánkba. Higienikus szempontból azonban veszedelmesebb dolog ez, mint a nyári hőségben nyoszolyáján álmatlanul vergődő halandó hiszi. Nyár lévén, a kánikula minden gyötrelme kinez s ezért föllette aktuális a nyitott ablak kérdése is, melyről kiváló francia szaklektentélyek nyilatkoznak. Az egyik föltétlen hiva a nyitott ablak teóriájának. Véleménye szerint az sem ártalmas, ha télen nyitva tartjuk ablakunkat. Valószínű, hogy az egészséges ember nem hül meg, ha csak léghuzam nincs a szobában. Egy más tanárrak csak az a véleménye, csak azt jegyzi meg, hogy a beáramló friss levegő ne batoljon egyenesen az alvó ember testére. Véleménye szerint friss levegőnek kell a szobába özönlennie, ha tehát ablakunk szük udvarra vagy sikátorra nyílik, fölösleges nyitva tartani. Télen csak bizonyos feltételek mellett tarthatjuk nyitva ablakunkat. Okvetlenül szükséges, hogy az alvó ember meleg takaróba legyen burkolva. Leghelyesebbnek látszik ez a vélemény: Szisztematikusan hozzá kell szokni a nyitott ablaknál való alváshoz. Nyáron kell megkezdennünk a kísérletezést s ha hozzá szoktunk, sohse tudunk többé csukott ablak mellett aludni, oly üdítő az álm.

* **A csár nem kegyelmez.** Pétervári hírek szerint ott nagy feltűnést kelt, hogy a csár a trónörökös születése alkalmával eddig nem gyakorolta szokásos kegyelmező jogát. A forradalmi pártok ezt a körülményt hír szerint fel akarják használni saját céljaikra, amit annál könnyebben megtehetnek, mert a dolog még mérsékelt csárpárti körökben is valóságos megdöbbenést okozott. Érdekes, hogy az odesszai, vilnai és más kormányzó a trónörökös születése alkalmával a maguk hatáskörében kegyelmet adtak közgazgatásilag elítélt foglyoknak.

* **A tüzoltó-kongresszus.** A főváros utczáin tegnap sűrűn lehetett látni a cifra egyenruhás tüzoltókat, akik a nemzetközi kongresszus alkalmával keresték fel fővárosunkat. Valamennyi pályaudvarról sűrű csapatokban vonultak be a városba a külföldi és a vidéki tüzoltók, akik közül sokan családostul jöttek. A kongresszusi irodában, amely a szépen felszított újavárosházán van, Széchenyi Viktor gróf, az országos szövetség elnöke és a középponti választmány tagjai fogadták a vendégeket, kiknek átadták szállásjegyüket, igazolványukat, a különböző meghívókat és a kongresszusi nyomtatványokat. A vendégek elszállásolása példás rendben folyt le úgy a fogadóknak, mint a főváros által felajánlott iskolákban. A vendégek még délelőtt hozzáálltak a főváros nevezetességeinek megtekintéséhez s különösen sokan keresték fel a muzeumot. A királyi várpalotát délután testületileg látogatták meg. Este ismertetés volt a városi tüzoltóság riasztása és felvonulása a nagykeruton.

TÖRVENYKEZÉS.

Halálos ítélet öt perc alatt.

A londoni esküdtségi bíróság szombaton alig öt perc alatt letárgyalta egy szenzációs gyilkossági bűnpört és azonnal ki is mondotta benne az ítéletet. A pörben a vádlott Brezza George festő volt, kitől most harmadéve megszökött a felesége és pedig nem egyedül. A fiatal festő sokáig hiába kereste a szökevényeket, de azok ügyesen el tudtak előle rejtőzni. Végül is megindította felesége ellen a válpört s a bíróság szét is választotta őket. Tavaly ősszel a festő újra megnősült s feleségül vett egy ritka szépségű modellt: Caisholm Margarétát. Házasságuk azonban nem volt boldog, mert gyanakodó természete felesége minden lépésében hűtlenséget látott s féltékenysége miatt azután gyakran kinos pörpatvar volt közöttük. Pedig a fiatal asszony szerette és eszé-
gében sem volt, hogy megcsalja. Ez év február elején, midőn az asszony bevásárolni ment az árucsernokba, a férj utána sompolygott és észrevette, hogy az asszony egy fiatalember közeledését fogadja, ki elkísérte az árucsernokba is. A férj nem tudta, hogy az a fiatalember a sógora, feleségének a bátyja volt. — Teljesen meg volt arról győződve, hogy megcsalják s borzasztó elkeseredés vett rajta erőt. A vak düh megfosztotta eszétől s midőn az asszony mosolyogva hazaérkezett, agyonlőtte. Az asszony jajszó nélkül rogyott le a földre s még halálában is mosolygott. Alig néhány pillanatra a tragikus eset után feljött az imént csábitónak nézett fiatalember is, s a férj ekkor ismerte csak meg benne a sógorát. Rögtön jelentkezett a rendőrségen, hol bevallott mindent. Természetesen tüstént letartóztatták. A szombati tárgyaláson arra kérte bírót, hogy ítéljék halálra.

— Ez az egyetlen asszony szeretett igazán s ezt is megöltem, mondá zokogva. Itéljenek halálra s végeztessenek ki minél előbb, mert ha soká életben hagynak, megbolondulok.

A bíróság egyetlen egy tanút sem hall-

gatott ki. Alig öt perc leforgása alatt már meghozták az ítéletet is, mely halálbüntetésről szólt.

IRODALOM.

Egy részsa.

— Verseket a falunkból. —

Ha kezembe akad
Ez a hervadt részsa:
Eltűnt boldog idők
Jut eszembe róla...

Mégis tudj az isten,
Ha sokáig nézem:
Szemem könybe lábbad
Szívem fájni érzem!

Baka Elek.

Az Olcsó Könyvtár új füzetel.

Az Olcsó Könyvtár, ez a Gyulai Pál szerkesztette jeles gyűjtemény, amely a Franklin-Társulat kiadása, három újabb értékes füzettel gyarapodott. Az 1350—1352. sz. füzet Keller Gottfried híres regényét, a „Falusi Romeo és Julia“-t közli Elek Arthur magyaros, szép fordításában. Az 1357—1358. sz. „Brassai Sámuel emlékezete“ címmel Concha Győző egyetemi tanár akadémiai emlékbeszédét tartalmazza, amelyben a múlt század egyik legjelesebb magyarjának életét, működését és jelentőségét ismerteti. Az 1353—1356. sz. füzet Sandeau Gyula egyik legjobb vigjátékát közli, „La Seiglière kisasszonyt“, Bürner Sándor könnyed, stilszerű fordításban. Az Olcsó Könyvtár egy-egy száma 20 fillér. Az eddig megjelent számok teljes jegyzéke bármely könyvkereskedésben ingyen kapható.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

5

I.

— Az égre kérlek, engedd, hogy a saját utamon haladjak és ne engedj olyan szakadást történni az otthonodban, mint a mostohaanya jelenlétének lehetne tulajdonítani. Igérd meg, hogy egy elhamarkodott szavaddal sem fogod ezt a szakadást előidézni.

— Edit, megpróbálom azt tenni.

— Alan, ébren vagy? — kérdezte Helén, a mint a testvére szobájának az ajtaját csendesen kinyitotta és oda besuhant.

Alan nemcsak ébren volt, de felöltözve az ablaknál állott a Hyde-Park felett bolongó tekintéssel, a májusi éj fényes

holdvilágával fiatal arcán. Helén oda ment és szép fajtát a testvére vállára hajította.

— Ugy-e, szépnek találsz? — sugta Alan.

— Ó szép — nagyon szép, de —

Az a „de“ volt mind a kettőnek a lelkében és szívében — valamint éreztek és azt még saját maguk előtt is féltek elismerni.

— Milyen hideg, fagyos kifejezés jön az arcára, midőn papa beszél hozzá — mondja a leány, körül tekintve, mintha valami kísértet volna közelükben. Egyszer De l'Ome urnak szólította, de rögtön kigazította magát.

Hosszu szünet volt és ekkor Alan aggályos hangon sugta:

— Helén mit gondolsz, szereti ő az atyánkat? Te leány vagy és azt jobban tudod, mint én. — Először nem kapott választ.

— Helén, ismételte Alan — mond meg nekem, szereti ő az atyánkat?

— Nem szereti — mondta Helén reszketve. Oh, Alan, félek, hogy nem szereti! Nem volt szeretet az arcában, sem a szavaiban, sem az érintésében.

— A mi anyánk szereti őt? kérdezte Alan, hirtelen megfordulva és nagyon komolyan beszélve.

— Nem szerette — mondta Helén ismét, fejét lehajtva. Ő mindent megmondott nekem, midőn haldoklott.

— Helén, én — az ő egyetlen fia, nem vagyok elég idős arra, hogy mindent tudjak?

Helén felemelte a fejét és hosszasan nézett a testvére komoly arcára.

— Igen, édes Alan, oh igen. Hallgass ide, de azért amit mondani fogok, ne legyen rosszabb véleményed a szüleinkről. Ők soha sem szerették egymást. Mama jegyes volt, de az anyja — te emlékszel a nagymamára, az öreg Alannéra? — felbontotta azt a viszonyt és mama ekkor találkozott papával.

— Édes Nelly, elég! a többi gyanítom. De az atyánk miért vette el mamát?

— Ó nagyon fiatal volt, csak tizenkilenc éves. Az anyánk nagyon szép volt és az atyánk anyja nagyon kívánta ezt a házasságot és siettetette.

— De Helén, mama mindig boldognak látszott és apa szintén.

— Mama az első vesztetésén elegendő megadással esett keresztül, hogy az életet élvezze és boldog legyen, de ő az atyánkat szeretni, azt soha sem tudta megtanulni.

— Mily különös — mondja Alan, rövid szünet után. Én az atyámat mindig olyan férfinak gondoltam, aki az asszonyok szívét meg tudja nyerni és én azt hiszem, hogy az új anyának kénytelen lesz őt szeretni, midőn felfedezi, hogy ő milyen jó és kedves, mondta Alan derültebb kedélyvel — de az kívánom, hogy bár a hideg kifejezés ne lenne az arcán, midőn az atyánk közelében van. Helén, a te gyöngéd modorodban nem tudnád ezt neki értésére adni?

— Neki — kiáltotta Helén, visszarettenve, annak a büszke asszonynak! Ő azt soha sem bocsátaná meg.

— Ó oly szelid és nyugodt.

— A csendesen folyó vizek a legmélyebbek — mondja Helén, amint a testvérét megcsókolja és távozik.

(Folyt. köv.)

**MIHÁLY
M SÁMUEL**
FÖTÉR 30. DREHERREL
SZEMBEN.

**PAPIRRAKTÁR, IRODASZEREK- és
KÜLÖNLEGESSÉGEK, ÜZLETI KÖNYVEK**

|| **ÁRUHÁZA.** ||

OLAJ és VIZFESTÉSZETI KÉL-
LÉKEKBEN DUS VÁLASZTÉK.

MINDEN EREDETI
GYÁRI ÁRBAN!

T. ez.

Becsese figyelmébe ajánlom folyton fejlődő ízlés és divat követelményeivel lépést tartó

— **műnyomdámat** —

különlegességeim: esküvői meghívók és eljegyzési jegyek, névjegyek stb. Teljes tisztelettel

Mihály Sámuel.

NYILTTÉR.

A hivatalos es. kir. „Wiener-Zeitung“

277. számában 77. oldalon méltó módon foglalkozik Wilhela Ferencz gyógyszerész, es. és kir. udv. szállító Wilhelm főle antiarthritis és antireumatikus vértisztító teájának gyógyhatásával.

Több irányban tett tapasztalat alapján az antiarthritis és antireumatikus vértisztító teát reumatikus és eszes bántalmaknál kitűnő eszköznek ajánlhatjuk. Különleges hatása a test egész vértartalmán, valamint az idegrendszeren nyilvánul, amennyiben a vér sűrűsödését megszünteti, az artériákban a szénsavtartalmu venozikus vért megújítja, a nyálka és kölerakódásokat eltávolítja, valamint a székrekedéseket, melyek mindannyian előidézik a nevezett betegségeket, megszünteti.

Emek a teának még hazamosabb időn keresztül való használata sem növekszi az erőszét, sőt ellenkezőleg, erősíti.

Különösen ajánlható ennek a teának a használata tavaszal valamint a zordabb és hidegebb időjárásban, amikor a nevezett bajok föllépni szoktak és nagyon megviselik a betegeket.

Hogy megóvjuk magunkat hamis utánzatoktól, melyek a jó eredményt maguk után nem vonják, ezt a teát egyenesen Wilhelm Ferencz gyógyszerész, es. és kir. udvari szállítóól Neunkirchen (Bécs mellett) raktárából egy csemek fiókjából kell beszerezni.

(9.) Dr. Raudnitz.

Raktár Debreczenben TÓTH BÉLA gyógyszerártaában

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem töri, nem tépi, mindig szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotsnek V. Emil utóda

Grösz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz. Valamint Tóth Béla gyógyszerártaában.

1 liter

Borhegyi borviz

8 krajczár,

mely kitűnő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utóda Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

A ki olcsón, jól, praktikusán és modernül építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kastélok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nyelvi lakások szárazzá tételét, betonozást vagy bármely építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre förllesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel megkészi a kővető, öltaragó és ac-mes-teri víz-gáz-... Építő haszonokak olcsón készíti a vezetékeket, költségvetést

A legelőbb bevasárlási forrás Székely Jenő és Társa utóda uri és női-divat czipóraktár cégnél Piac-... Szent-Anna-utca sarkán.

Hirlapelárusítók

felvétetnek,

a „Debreczen“ elárusítására

városi nyomdában,

városház, keresztépület

Még augusztus hó 20-áig

Szönyegraktárunk a helyezésé miatt az összes ott leve árukat leszállítottuk

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szönyegmaradékot

Visszamaradt függönyöket

Bútorzövet maradékokat

Egyes ágy- és asztalterítőket

Visszamaradt valódi Smyrna szönyegek

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Még augusztus hó 20-áig!

Félix gyógyfürdő.

Nagyváradtól délre 7 kilométer távolságban, 140 méterre a tenger színe fölött, nagykiterjedésű tölgy erdősegtől borított hegyekkel környezett csendes völgyben, a nagyvárad—belényesi vasut és országut mentén fekszik. Hétszáz (7) szállodájában 165 szoba van, minden igényeket kielégítő módon a folyó évben teljesen ujjonnan berendezve, nyolcz tükör és tiz kádfürdővel felszereli fürdőházaí úgy a szállodákkal, mint a gyógy- és étteremmel csukott és télen fűtött folyosókkal vannak összekötve. — 49 C. fokú hévforrásának vízbősége páratlanul áll Európában, napi mennyisége 17 millió liter. Természetes iszap, vásártelki moór, szénsavas, sós, jodsós, szikós s bármely másnemű kombinált fürdő rendelkezésre áll. A kónsavas sókban gazdag és kónhidrogént is tartalmazó hévvíz különösen javalt fürdő alskjában: Csuzos és kónsvényez bántalmaiknál, izületi gyuladásoknál, csonttörések és ficzomodások után, idegzsábáknál (pl. shyas) némely borbajoknál, görvély és angolkórnaál, idült fekélyeknél és sebesülések után maradt tapadó hegeknel, női betegségeknel, idült méh és petefészek gyuladások, méhhurut me dence, beli sejtiszövetbeli és izzadmányoknál, idült veselobná (Bright kor) stb. Ivógyógymód alakjában pedig: idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, veseköveknel, a máj és epehólyag betegségeknel (sárgaság epekövek) és cukorbetegségnel. A fürdő orvosa dr. Matolay Károly operatur, nőgyógyász, volt kórházi igazgató főorvos, ki május—szeptemberig a fürdőtelepen, télen pedig Nagyváradon lakik s telefon hívásra télen is bármikor megjelenik a fürdőtelepen. Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedik Forgalom: 6500 fürdővendég 20 ezer kiránduló. A fürdő tulajdonosa a jászovári premontrei rend és a fürdő bér- lője Komzák Alajos nagyköltséggel a folyó évben mindent ujjáalakítottak s mindent ujjonnan a legelegánsabban rendezték be.

Téli kúra penzionnal.